

Notatka

z posiedzenia *Międzyresortowego Zespołu do przygotowania Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego* w dniu 15.06.2005 r.

Posiedzenie *Międzyresortowego Zespołu do przygotowania Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego* (Zespołu), odbyło się w Ministerstwie Gospodarki i Pracy (MGiP) w dniu 15 czerwca 2005 r. Wzięli w nim udział członkowie Zespołu, przedstawiciele urzędów marszałkowskich oraz zaproszeni goście.

Obradom Zespołu przewodniczyła **Irena Herbst – Przewodnicząca Zespołu, Podsekretarz Stanu w MGIP.**

Spotkanie prowadziła **Dagmara Mliczyńska–Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGIP.**

1. Pkt. Przedstawienie II wersji Wstępnego projektu Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007 - 2013 – Przewodnicząca Zespołu, Pani Irena Herbst, Podsekretarz Stanu w MGIP
2. Wystąpienia ekspertów dotyczące treści Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013
3. Omówienie dalszego toku prac nad projektem Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego
4. Sprawy różne

Irena Herbst – Przewodnicząca Zespołu, Podsekretarz Stanu w MGIP

poinformowała, że XI posiedzenie *Międzyresortowego Zespołu do przygotowania Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego* jest poświęcone podsumowaniu wyników dotychczasowych prac, zawartych w przedstawionym Wstępnym projekcie Strategii Rozwoju Regionalnego, który będzie przedmiotem debaty Rady Ministrów w dniu 28 czerwca br. Wszelkie zasadne uwagi jakie zostaną zgłoszone do tego czasu zostaną Radzie Ministrów przekazane.

Podkreśliła, że zadaniem Zespołu było dojście, w toku dyskusji, do konkluzji prezentujących poglądy większości regionów i większości regionalistów, zaś przedstawiony Zespołowi projekt jest Projektem Wstępnym, co oznacza, że jeśli któryś z regionów będzie miał do niego istotne uwagi, ma możliwość przekonania następných gremiów decyzyjnych do swoich racji.

Po posiedzeniu Rady Ministrów, Wstępny Projekt NSRR na lata 2007-2013 będzie poddany dalszym konsultacjom regionalnym.

Poinformowała, że koordynację prac nad operacjonalizacją programów przejmie pani Anna Siejda - Dyrektor Departamentu Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego MGIP.

Dagmara Mliczyńska–Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGIP

omówiła Wstępny Projekt Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013 oraz plany i propozycje związane z dalszym tokiem prac nad ww. dokumentem.

Rozpoczęte przez Zespół w lipcu ubiegłego roku prace zaczęto od opracowania Założeń do NSRR formułowanych w oparciu o Raport o Polityce Regionalnej, który również stanowił punkt wyjścia do prac merytorycznych nad kolejnymi Projektami Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Założenia te stanowiły wspólną, jednolitą płaszczyznę określającą, jakie cele w zakresie polityki regionalnej będą wiązały samorząd i rząd przez najbliższych 8-10 lat. Pani Dyrektor wyraziła nadzieję, że perspektywa czasowa Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego zostanie przesunięta do roku 2015 co pozwoliłoby na uniknięcie sytuacji, w której dokumenty strategiczne przygotowywane również w zakresie polityki regionalnej pokrywają się z cyklami okresów budżetowania Unii Europejskiej, co powoduje, że równocześnie z okresem obowiązywania dokumentów strategicznych kończy się okres budżetowania.

Należy uznać za sukces przygotowanie projektu dokumentu, który formalnie jest dokumentem rządowym, natomiast ze względu na zawartość stanowi dokument rządowo-samorządowy. Wszystkie uwagi zgłoszone do pierwszego projektu NSRR zostały uwzględnione. Do Projektu, który 6 czerwca został zamieszczony na stronie internetowej, nadeszły jedynie dwie uwagi ze strony województw i jedna ze strony ministerstw, co potwierdza fakt, że prezentowany projekt koordynuje różne aspekty aktywności na tych polach, na których dotąd strategia rozwoju regionalnego nie podejmowała tej problematyki.

Dopiero podjęcie wiążących ustaleń dotyczących dokumentów strategicznych zarówno rządowych jak i samorządowych, pozwoli na przejście do ustaleń dotyczących dokumentów operacyjnych. Część samorządów zakończyła prace nad aktualizacją strategii rozwoju województw i obecnie wchodzi w etap procedury formalnej związanej z przyjęciem tych dokumentów.

Przedłużanie się procesu negocjowania i ustalania zasad dotyczących finansowania w następnym okresie budżetowania stwarza szansę na zachowanie sekwencji merytorycznej: programowanie strategiczne → programowanie operacyjne → programowanie finansowe.

Projekt Strategii jest dokumentem zbudowanym zgodnie z regulacjami aktualnej ustawy o Narodowym Planie Rozwoju. Znajduje się w nim również rozdział poświęcony uwarunkowaniom, które wpływają na przyjęcie zaproponowanego systemu wdrażania i finansowania realizacji Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Uwarunkowania te stanowią pole nie do końca rozstrzygnięte. W ramach prac nad NPR, równoległe z pracami merytorycznymi, toczy się dyskusja nad rekomendacjami dla nowego gabinetu w zakresie zmian formalnych, prawnych i organizacyjnych mających nie tylko umożliwić, ale przede wszystkim usprawnić wdrażanie tego typu dokumentów jakim jest NPR i Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego.

Bezpośrednie implikacje dla Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego dotyczą następujących pól:

- dokończenie reformy związanej z finansami publicznymi po to, by zagadnienia, związane z alokowaniem odpowiedniej ilości środków finansowych na realizację celów rozwojowych, były możliwe nie tylko do zarysowania, ale przede wszystkim do wykonania rzetelnych prognoz;
- skonsolidowanie i usystematyzowanie struktury dokumentów strategicznych i planowania strategicznego w Polsce w sposób ograniczający liczbę tych

dokumentów i w miarę możliwości łączenia ich ze sobą ze względu na problematykę, czy na delimitację przestrzenną, wprowadzające nieco bardziej czytelny system planowania. Jest to bezpośrednio powiązane z elementem finansowym, ponieważ takie udrożnienie systemu planowania strategicznego jest warunkiem wprowadzania trwałego systemu planowania finansowego w ujęciu wieloletnim. Wdrażanie strategii, nie tylko rozwoju regionalnego, jest uzależnione w dużym stopniu od wprowadzenia wieloletniego systemu planowania finansowego w strukturze budżetu państwa;

- uporządkowanie kompetencji pomiędzy administracją rządową i samorządową. W Sejmie trwają prace nad projektem zmian w tym zakresie.

Do NSRR i NPR zostały przygotowane liczne ekspertyzy (dostępne na stronie internetowej), Jedną z ekspertyz do NPR-u opracowaną przez dr Misiągę, porusza problem podziału kompetencji i związanego z tym pojęcia „linii demarkacyjnej”. Wskazane byłoby wykorzystanie konkluzji z tej ekspertyzy w kolejnych etapach prac. Dla podejmowania wszelkich przedsięwzięć, nie tylko rozwojowych, podział na zadania własne, zlecone, z podziałem na zadania samorządu gminnego, powiatowego i wojewódzkiego jest systemem klasyfikowania przedsięwzięć, który uniemożliwia konsolidację i zintegrowaną realizację. Teoretyczne planowanie jest możliwe, natomiast realizacja jest poważnie utrudniona. W ekspertyzie dr Misiąga zagadnienie to zostało dobitnie pokazane od strony praktycznej, jak również uwidoczniło się w dyskusji nad „linią demarkacyjną”; że przypisanie zadań w sztywny sposób, biorąc pod uwagę regulacje ustawowe, kompetencyjne związane z funkcjonowaniem administracji, zarówno rządowej jak i samorządowej, powoduje, iż koordynowanie realizacji przedsięwzięć jest praktycznie niewykonalne. Nałożenie na to sztywnego systemu finansów publicznych stwarza rozliczne trudności i dylematy dotyczące kompetencji, zamiast określać, kto czerpie z tego korzyści i w czym interesie jest realizowane dane przedsięwzięcie.

Kolejny temat na jaki zwróciła uwagę Pani Dyrektor Milczyńska-Hajda dotyczył algorytmu podziału środków finansowych. W przedstawionym Wstępnym Projekcie Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2023 zamieszczono trzy wersje algorytmu:

- algorytm tzw. sopocki, będący rezultatem pracy Grupy Roboczej ds. instrumentów i wskaźników rozwoju regionalnego (70/20/10/),
- dotychczasowy algorytm 80/10/10 pokazany na bazie aktualnych danych statystycznych,
- oraz propozycja, będąca wynikiem prac Prezydium NPR-u, która jest pewną modyfikacją algorytmu 80/10/10, roboczo nazwana 70/10/10/10.

W chwili obecnej jest merytoryczna i organizacyjna zgoda na prowadzenie dalszych prac w trzech kierunkach zawartych w Projekcie, co do których, po rozmowie z przedstawicielami Konwentu Marszałków, rysuje się szansa osiągnięcia konsensusu. Dalsza praca powinna przede wszystkim dotyczyć upowszechnienia projektu, podjęcia dyskusji w województwach z samorządami gmin, szczególnie z samorządami miast, dużych miast, powiatów, równoległe z dyskusją na temat strategii wojewódzkich. Należy przygotować system ewaluacji i sporządzenie dokumentacji koniecznej do oceny oddziaływania na środowisko. W tym celu niezbędne będą spotkania i konferencje poświęcone temu projektowi.

Kolejna omówiona kwestia to system wdrażania, który w projekcie odnosi się jednocześnie do istniejącego jak i pożądanego stanu prawnego. Z opisu systemu wdrażania wynika, jakie elementy są możliwe do realizacji w oparciu o obecny system, a jakie wymagają zmian. Zasadniczym instrumentem jest kontrakt wojewódzki. Proponowana jest zmiana formuły tego kontraktu w taki sposób, by stał się on instrumentem bardziej elastycznym i wiązał przedsięwzięcia realizowane zarówno w ramach strategii rozwoju województw za pieniądze pozyskiwane dzięki Regionalnemu Programowi Operacyjnemu z przedsięwzięciami, które będą realizowane w ramach polityki regionalnej państwa, a które zostały zapisane w drugim celu kierunkowym, i które będą przedmiotem 17 Programu Operacyjnego. Wymaga to zmian prawnych.

Jacek Skwierczyński – Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

odniósł się do zaproponowanych wersji algorytmów przypominając, iż prace Zespołu nad jednym z nich toczyły się przez pół roku zatem nasuwa się pytanie, na jakiej podstawie pojawiły się zmiany w przeciągu ostatniego tygodnia, przedstawione w omawianym Wstępnym Projekcie. Wyraził zaniepokojenie zaproponowaną formułą wprowadzania algorytmu podziału środków 80/10/10 zwracając uwagę na fakt, że w nowych algorytmach pojawiają się proggi, krytykowane we wcześniejszych wersjach, z tego powodu, iż oparte są na poziomie powiatów, natomiast podmiotem polityki regionalnej są regiony, w związku z czym uwzględnienie powiatu jest niedopuszczalne. Zwrócił uwagę, że tylko dwa województwa, łódzkie i małopolskie, nie mają dodatkowej punktacji w żadnym z tych progów z tego tytułu, że bezrobocie w powiatach wynosi powyżej 150% średniej krajowej lub gdzie PKB na jednego mieszkańca wynosi mniej niż 80%. Mimo, iż stopa bezrobocia w woj. łódzkim wynosi ponad 20%, (jeden z najwyższych wskaźników w kraju), nie jest ono sklasyfikowane w żadnym z tych progów.

Pan Dyrektor Skwierczyński wyraził wątpliwość, czy w konsekwencji zaproponowanego podziału część województw będzie w stanie wykorzystać tak ogromne środki finansowe, biorąc pod uwagę fakt, że utrzymany zostanie udział własny.

Kolejny argument przeciwko proponowanemu algorytmowi związany jest z faktem starzenia się społeczeństwa, które to zjawisko ma istotny wpływ na rozwój gospodarczy. Zgodnie ze Strategicznymi Wytycznymi Wspólnoty, aby zniwelować ubytek osób w wieku produkcyjnym konieczne jest uzyskanie stopy zatrudnienia wynoszącej powyżej 70%. Zaproponowany algorytm podziału w żaden sposób nie umożliwi województwu łódzkiemu uzyskania takiej stopy wzrostu zatrudnienia.

Zbigniew Dynak - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

nie zgodził się z opinią wyrażoną przez Panią Dyrektor Mliczyńską-Hajdę jakoby Projekt uwzględniał stanowiska samorządów w całości, bowiem nie uwzględniono zdania zawartego w stanowisku Konwentu Marszałków, w którym wyrażona została obawa co do zasadności funkcjonowania 17 Programu Regionalnego. Pan Dyrektor Dynak stwierdził, że sposób wdrażania programu 17 jest w przedstawionym dokumencie pokazany niejasno. Jego zdaniem należy dążyć do tego, aby Ministerstwo Gospodarki i Pracy pełniło rolę koordynującą dla realizacji programów

sektorowych, których realizacja nie jest możliwa lub uzasadniona na poziomie regionów, lecz z poziomu centralnego programów horyzontalnych.

Drugi element, którego nie uwzględniono, to zamieszczenie harmonogramu wprowadzanych zmian zaproponowanych we Wstępnym Projekcie tak, aby w kolejnym okresie programowania 2014 – 2020 programy regionalne, operacyjne były rzeczywistymi programami zarządzanymi na poziomie regionalnym.

W związku z tym, że wszystkie ww. sprawy wymagają jeszcze dalszej dyskusji Pan Dyrektor Dynak zapewnił, iż opinię w ww. kwestiach prześle na piśmie.

Irena Herbst – Przewodnicząca Zespołu, Podsekretarz Stanu w MGIP

odpowiadając przedmówcy poinformowała, że do nowej wersji NPR 2007-2013 zostanie załączony harmonogram zmian, zawierający wszystkie zmiany instytucjonalne jakie mają być dokonane, i określający kiedy i w jakiej sekwencji zostaną przeprowadzone. Ponadto część projektów ustaw oraz założeń do ustaw będzie przygotowana i załączona do NPR. Zostaną podjęte prace nad nową ustawą o Narodowym Planie Rozwoju na 2007-2013. Ministerstwo Gospodarki przygotowuje nową wersję założeń do ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego, która regulowałaby prowadzenie polityki regionalnej w Polsce oraz instrumentarium, które jest niezbędne do jej realizacji. Propozycje założeń do tej ustawy są już przygotowywane przez ekspertów.

Pani Minister Herbst stwierdziła, że omawiany Wstępny Projekt Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego między innymi tym różni się od poprzednich, że zakłada zmiany instytucjonalne, przy czym gdyby to się okazało niewykonalne, nadal pozwala na realizację 16 Programów Regionalnych oraz Programu 17. Utworzenie tego ostatniego w dużej mierze wynika z tego, że z jednej strony potrzebne są duże środki państwowe na wspieranie krajowych celów polityki regionalnej, a z drugiej, że program ten jest dobrym narzędziem do uregulowania celów resortowych.

Pani Minister poinformowała, że po rozmowach z Ministerstwem Infrastruktury sporządzono wykaz inwestycji, które zdaniem MI należy przenieść do 17-go programu regionalnego. Są to duże projekty, które korzystają m.in. bezpośrednio z Funduszu Spójności. Lista taka będzie stanowiła załącznik do Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Takie same rozmowy będą prowadzone z innymi ministerstwami, celem stworzenia takiej listy przedsięwzięć dla wszystkich resortów.

Pan Marszałek Achramowicz poinformował w piśmie, iż w dniu 14 czerwca br. odbyło się spotkanie w sprawie przyjęcia algorytmu podziału środków na województwa, w którym wzięli udział przedstawiciele 11-tu województw, zaś 5 województw swą decyzję potwierdziło na piśmie. W wyniku przeprowadzonego głosowania wybrano wariant 80/10/10 (opowiedziało się za nim 12 województw tj. województwo dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie i zachodnio-pomorskie). Za wariantem podziału 70/10/10/10 opowiedziało się woj. mazowieckie, a woj. łódzkie, małopolskie, śląskie za wariantem 70/20/10 (wariant ten nie był przedstawiony na Konwencji Marszałków).

Minister Herbst podkreśliła, że wariant 80/10/10 zakłada, że województwa najsłabiej rozwinięte, nie będą miały mniejszych zasileń finansowych.

Wstępny Projekt Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego jest dokumentem roboczym, nad którym nadal będzie prowadzona dyskusja, a jego ostateczna wersja zostanie przyjęta pod koniec roku. Zostanie w niej ustalony jeden wariant podziału środków, natomiast pozostałe warianty zostaną przedstawione w załączniku lub w przypisie.

Ryszard Wilczyński - Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

ustosunkowując się do kwestii algorytmu podziału środków wyraził pogląd, że algorytm 70/10/10/10 jest wewnątrznie sprzeczny w związku z tym należy go odrzucić, zaś jedyną logiczną propozycją jest algorytm 80/10/10.

Zwrócił się z prośbą o informację, czy propozycja podziału środków dotyczy tylko 16 programów czy również 17-go.

Zdaniem mówcy w rozdziale II „Problemy regionalne Polski - Syntetyczna diagnoza” problem Śląska jako obszaru przemysłowego, powinien zostać opisany zgodnie z aktualnym stanem toczących się zjawisk i przewidywań.

Odnosił się również do konstrukcji części dotyczącej celu II, proponując poza zamieszczonymi mapkami poszerzenie jej o wyjaśnienia i uzasadnienie zaproponowanego podziału środków.

Marcin Nawrocki - Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

zwrócił się z zapytaniem na ile algorytm 80/10/10 nie był możliwy do utrzymania i dlaczego nie ma propozycji, która mogłaby wzmocnić województwa ściany wschodniej pod względem udziału w podziale środków.

Irena Herbst – Przewodnicząca Zespołu, Podsekretarz Stanu w MGIP

odpowiadając zwróciła uwagę, że z punktu widzenia ekonomii efektywniejszym jest przekazanie większych środków województwom, które w krótkim czasie są w stanie wejść na szybszą ścieżkę wzrostu, przez co uzyskuje się efekt dyfuzji. Algorytm, który premiuje konkurencyjność, promuje szybko rozwijające się regiony, sprawiając, że różnica między poziomami województw będzie się zwiększała. Stawiając na konkurencyjność jednocześnie nie należy dopuścić do powiększenia się różnic między województwami, wobec tego przyjęcie algorytmu 70/20/10, który wybrał Zespół nie było możliwe i dlatego skorygowano go na tzw. algorytm sopocki. Pani Minister zaproponowała, aby ostateczne wskazanie algorytmu miało miejsce wówczas, gdy zostanie rozstrzygnięta sprawa przydziału dodatkowych środków z Unii Europejskiej (ok. 1 miliarda euro) wyłącznie dla 5 wschodnich regionów. Takie rozwiązanie zostanie przedłożone prof. Hausnerowi.

Dagmara Mliczyńska-Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGIP

zwracając uwagę na cele rozwojowe podkreśliła, że wsparcie dla województw wschodniej Polski powinno być przedmiotem tych działań rządu, które są nakierowane na budowanie spójności.

2 cel kierunkowy Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego jest tak zbudowany, aby działania rządu w negocjacjach z Komisją Europejską dotyczące specjalnych środków finansowych dla pięciu wschodnich województw były związane nie tylko z polityką spójności Unii Europejskiej, ale żeby wskazywały wyraźnie zakres merytoryczny do realizacji.

Jest w nim zawarty specjalny priorytet dedykowany pięciu województwom Polski wschodniej. Przedstawione w nim kierunki działań są specjalnie dopasowane i nie powodują skupienia zainteresowania państwa wyłącznie na podnoszeniu poziomu cywilizacyjnego tego regionu kraju. Zdaniem Dyrektora Mliczyńskiej stanowi to dużą wartość NSRR. Element ten powinien również być brany pod uwagę w dyskusji przy podziale środków, która nie powinna ograniczać się do kwestii algorytmu.

Ważne są również proporcje pomiędzy środkami, które będą różnymi instrumentami transferowane do samorządów województw na realizację 1 i 3 celu Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego i w stosunku do tego proporcje środków na realizację celu 2, który będzie realizowany również w oparciu o Fundusz Spójności.

Jan Wadoń - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

podziękował za uwzględnienie w Projekcie NSRR jednego z postulatów skierowanych przez Marszałka woj. kujawsko-pomorskiego podkreślając, że nie jest to kompleksowe ustosunkowanie się do Projektu, a jedynie wskazanie tych spraw, które powinny być w Projekcie uwzględnione.

Następnie ustosunkował się do kierunku działań: *Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego i wzrostu jakości życia mieszkańców na obszarze doliny Dolnej Wisły i delty Wisły, czyli Żuław*. Powiedział, że wśród obszarów docelowych, oprócz woj. pomorskiego i warmińsko-mazurskiego powinno znaleźć się również woj. kujawsko-pomorskie, jako że bezpieczeństwo doliny Dolnej Wisły związane jest ze stopniem wodnym we Włocławku; jakakolwiek awaria tego stopnia może zniweczyć wszystkie prace wykonane na terenach usytuowanych poniżej Włocławka. Naturalnym jest więc, iż obszarem docelowym powinno być woj. kujawsko-pomorskie, tym bardziej, że wśród trzech priorytetowych inwestycji, które Zarząd Województwa zgłaszał, jest kolejna inwestycja poniżej Włocławka.

Drugi zgłoszony postulat dotyczył drogi wodnej E-70 czyli międzynarodowej drogi wodnej Berlin – Kaliningrad w kontekście jej gospodarczej aktywizacji. Mówca stwierdził, że środowiska zajmujące się tą problematyką, mają duże zastrzeżenia zarówno do zapisów Projektu NPR jak i Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego dotyczących gospodarki w zlewniach rzek. Aspekt ten jest ujęty niewystarczająco w kontekście zarówno ochrony środowiska, a więc gospodarki zlewniowej, jak również w sensie aktywizacji gospodarczej obszarów leżących nad rzekami. Zwrócił się zapytaniem, czy jest szansa na wprowadzenie takiego dodatkowego priorytetu jak aktywizacja gospodarcza ww. drogi wodnej, czy też może na taki priorytet jeszcze jest za wcześnie.

Dyrektor Wadoń potwierdził podaną wcześniej informację, że Konwent Marszałków podjął stanowisko dotyczące 17 programu operacyjnego, w którym Marszałkowie wyraźnie wyrazili wątpliwość co do celowości jego konstruowania. Jeśli jednak będzie on skonstruowany, to powinien przejmować czyli regionalizować zadania

resortowe, natomiast w żadnym wypadku nie powinien prowadzić do ograniczenia regionalnych programów operacyjnych, czyli 16-tu programów.

Konwent Marszałków podjął także stanowisko w sprawie harmonogramu zmian instytucjonalno-prawnych, w którym oczekuje od strony rządowej przedstawienia takiego harmonogramu zmian, jaki powinien nastąpić zdaniem Ministerstwa Gospodarki czy też Rady Ministrów. Zdaniem mówcy harmonogram zmian w Projekcie NPR-u powinien zawierać informację, jakie będą konsekwencje ewentualnego nieprzyjęcia w określonym czasie, albo nieprzyjęcia w ogóle, proponowanej zmiany. Następnie Dyrektor Wadoń zwrócił się z zapytaniem, czy istnieje możliwość zrealizowania zawartej w stanowisku Konwentu Marszałków prośby o włączenie przedstawicieli województw do Pozdzespołu ds. zmian instytucjonalno-prawnych.

Kolejne pytanie dotyczyło funkcji Strategii i ROP-ów w Projekcie NPR-u na dzień 28 czerwca.

Na zakończenie swojej wypowiedzi Pan. J. Dynak zgodził się z poglądem Min. I. Herbst odnośnie podejmowania decyzji co do ostatecznego wyboru wariantu algorytmu podziału środków.

Irena Herbst – Przewodnicząca Zespołu, Podsekretarz Stanu w MGiP

ustosunkowując się do tej części dyskusji zgodziła się z przedmówcami poza uwagami odnośnie wartości programu 17. Podkreśliła, iż intencją tego programu jest zachowanie wyłącznie tego co jest krajowym celem, a co nie jest możliwe do wykonania przez regiony.

Następnie wyjaśniła, że 28 czerwca na Radzie Ministrów przedstawiona zostanie merytoryczna informacja na temat stanu prac nad wojewódzkimi strategiami. Kolejny etap prac nad programami operacyjnymi zacznie się po przesądzeniu pewnych spraw, a zamknięcie programów może nastąpić w przyszłym roku, jeżeli zostanie podjęta decyzja przez Unię Europejską.

Radosław Matczak - Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

zasugerował aby przy nazwie dokumentu zachować słowo „Wstępny”, ponieważ nadal jest w nim wiele punktów dyskusyjnych.

Podobnie jak jeden z przedmówców uznał, że jednym ze słabych punktów Wstępnego Projektu jest cel 2I, który określa przede wszystkim polityką regionalną państwa ponieważ, poza określeniem ram geograficznych przedsięwzięcia czy grupy przedsięwzięć, nie zawiera innych informacji.

Podobnie rozdział pt. *System Wdrażania* – jest niezrozumiały, zawiera przede wszystkim postulaty, natomiast nie została pokazana ścieżka dochodzenia do ich zrealizowania. Zaproponował dodanie w tym rozdziale słowa wstępnego a także postulował rozważenie sensowności umieszczania w dokumencie jakiegokolwiek wariantu algorytmu uważając, że warianty algorytmu nie muszą być zawarte w dokumencie, który zostanie przyjęty przez rząd. Natomiast poddał pod rozważenie zamieszczenie we Wstępnym Projekcie zarysu podziału środków krajowych.

Irena Herbst – Przewodnicząca Zespołu, Podsekretarz Stanu w MGiP

przyznała rację przedmówcy jeśli chodzi o rozdział dotyczący układu realizacyjnego, który już, w stosunku do poprzedniej wersji, został zmieniony i jeśli jest taka potrzeba, będzie zmieniany nadal. Odpowiadając na pytanie **P. Doroty Kopeć** dotyczące ewentualnego doprecyzowania kierunków działania w priorytecie 1 i 3 poinformowała, że będą w tym zakresie tworzone programy regionalne.

Dagmara Mliczyńska-Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGiP

odpowiadając na pytanie p. **Skwierczyńskiego** dodała kilka informacji na temat zawartości Wstępnego projektu Strategii; zwróciła uwagę na fakt, że oprócz raportu o polityce regionalnej przedstawiony został szereg materiałów, budzących poważne dylematy, czy nie powinny one znaleźć się w samym dokumencie.

Wstępny Projekt jest w konstrukcji zbieżny z wymaganiami ustawy o NPR, a wahania objętościowe między innymi wynikają z tego, że są dwa trendy jeśli chodzi o dokument strategiczny; jeden, że powinien być maksymalnie wyczerpujący i kumulować wszystkie materiały, które mają wpływ na zapisy w tym dokumencie i drugi, że powinien być to materiał pokazujący wszystkie cele strategiczne, natomiast pozostałe informacje powinny być podawane jako osobna część. Przedstawiona wersja jest wynikiem pewnego kompromisu, tzn. w stosunku do poprzedniej wersji obecny Projekt został wzbogacony o część diagnostyczną, przy założeniu, że w pewnym zakresie ta część diagnostyczna, prognostyczna, musi się w takim dokumencie znaleźć, ponieważ przez szerokie grono adresatów tylko ten dokument będzie analizowany i uwzględniany.

Zostanie opracowany również materiał źródłowy w oparciu o 17 ekspertyz, w taki sposób, aby dawał on pełen obraz problematyki.

Jeśli chodzi o 2 cel kierunkowy istotnie ma on bardzo operacyjny charakter, ograniczono się w nim do wskazania obszarów delimitowanych problemowo i przestrzennie. Dyr. D. Mliczyńska dodała, że jednocześnie trwają prace nad 17 programem operacyjnym, w którym te wszystkie elementy są opisywane szczegółowo i dalszy etap prac poświęcony będzie na przeanalizowanie z województwami znajdującymi się w obszarze zainteresowania wszystkich priorytetów, które zawiera 2 cel kierunkowy,

Dyr. D. Mliczyńska stwierdziła z ubolewaniem, że harmonogramy, które wynikają z NPR nie pozwalają na tego typu prace i poddała pod rozagę rozwiązanie polegające na szerszym upowszechnieniu propozycji, które jak dotąd są formułowane w oparciu o ustalenia Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego dla 17 programu operacyjnego. Mieszanie tych dwóch dokumentów powoduje nie tylko zamęt terminologiczny, ale i spłylenie problematyki.

Podkreśliła stanowczo, że najpierw powinny być definiowane cele strategiczne a następnie konstruowane programy operacyjne.

Jan Wadoń - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

zauważył, że pominięto kwestię Górnej Odry i program Odra 2006, który wprowadzie się kończy, ale problemy nadal nie zostały rozwiązane. Bezpieczeństwo powodziowe

dotyczy większej ilości regionów, i na ten temat powinna się odbyć dyskusja. Podał pod rozwagę ewentualne wprowadzenie zapisu dotyczącego terenu całego kraju, a nie tak jak jest obecnie, tylko dwóch województw warmińsko-mazurskiego i pomorskiego.

Zdaniem mówcy woj. śląskie, opolskie i dolnośląskie powinny temat Górnej Odry podnieść i znaleźć swoją lokalizację na przedstawionej w dokumencie mapie.

Dagmara Mliczyńska-Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGIP

odpowiadając Dyrektorowi Wadoniowi stwierdziła, że choć rozwój regionalny rozumiany jest niezwykle szeroko, to jednak nie wszystkie przedsięwzięcia inwestycyjne można umieszczać w Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Natomiast jeśli chodzi o Odrę i zagadnienie związane z tym obszarem również w ujęciu przeciwpowodziowym to tam, gdzie to implikuje parametry związane z konkurencyjnością województw oraz zagadnienia związane z turystyką oraz komunikacją, zostało we Wstępnym Projekcie zawarte.

Pani Dyrektor Mliczyńska-Hajda wyjaśniła, że kierunek działań, dotyczący obszaru Żuław, jest sformułowany we Wstępnym Projekcie i stanowi przedsięwzięcie o szerszym zakresie, nie jest dedykowany wyłącznie problematyce przeciwpowodziowej.

Irena Herbst – Przewodnicząca Zespołu, Podsekretarz Stanu w MGIP

wyjaśniła, iż kwestia poprawy bezpieczeństwa powodziowego zawiera odrębny program, natomiast wszędzie tam gdzie regiony tworzą specjalne programy i jest to zawarte w strategiach wojewódzkich, mamy do czynienia z rozwojem regionalnym.

Województwo pomorskie i warmińsko-mazurskie taki wspólny kompleksowy program regionalny utworzyły, który jest programem rozwoju regionalnego dlatego został zamieszczony we Wstępnym Projekcie. Min. I. Herbst stwierdziła, że jest możliwość aby woj. kujawsko-pomorskie włączyło się do tego programu pod warunkiem, że będzie to właśnie program rozwoju regionalnego, a nie sprawa tylko powodziowa, ponieważ należy ona do Funduszu Spójności i *Programu Operacyjnego Ochrona Środowiska*.

Jan Wadoń - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

poinformował, że województwo znajduje się na etapie opracowania koncepcji programowo-przestrzennej zagospodarowania tego obszaru i zapewnił, że skorzysta z powyższej sugestii Pani Minister.

Jacek Skwierczyński – Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

poprosił o wyjaśnienie, czy kierunek działań 2.2.4 „*Restrukturyzacja terenów pogórnich, pohutniczych, powojkowych na rzecz ich gospodarczego wykorzystania* Obszar docelowy: województwa z dominacją obszarów przemysłowych i powojkowych” obejmuje również obszary nie związane z

wymienionymi terenami, np. teren woj. łódzkiego i dlatego nie umieszczono tam woj. wielkopolskiego.

Dagmara Mliczyńska–Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGiP

poinformowała, że nie wymieniono tam woj. wielkopolskiego ze względu na to, że skala problemu jest nieproporcjonalna do tego, który występuje w pozostałych wskazanych w tym kierunku województwach. Podobnie jest z woj. opolskim. Kierunek ten jest przewidziany dla tych interwencji, które są związane z transformacją gospodarczą wynikającą z dużych, systemowych decyzji rządu, czyli np. w przypadku konwersji w górnictwie, hutnictwie, a także decyzji dotyczących likwidacji garnizonów wojskowych. Jest to poważny problem związany z restrukturyzacją tego terenu, duży zarówno obszarowo jaki pod względem potrzeb inwestycyjnych, wykraczających poza możliwości samorządu wojewódzkiego i samorządu gminnego. Następnie dodała, że interwencja w 2 celu kierunkowym jest interwencją adresowaną do samorządu województwa, a nie do samorządu gminnego i samorządu powiatowego. 2 cel kierunkowy i 17 program operacyjny mają na celu zmobilizowanie województw do podejmowania przedsięwzięć rozwojowych, czyli do składania projektów i do realizowania wspólnie z rządem.

Zbigniew Dynak - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

wyraził odczucie, iż samorządy województw są traktowane przez stronę rządową tak, jakby nie miały rozeznania wagi problemów na swoim terenie i z tej przyczyny nie podejmują pewnych przedsięwzięć, które powinny podjąć.

Irena Herbst – Przewodnicząca Zespołu, Podsekretarz Stanu w MGiP

odniosła się do kwestii metropolii przypominając, że ta sprawa jest realizowana w ramach celu pierwszego.

Stwierdziła, że w chwili obecnej ani Olsztyn, Lublin, Białystok czy Rzeszów nie spełniają żadnych kryteriów aby mogły być uznane za metropolie. Prowadzono na ten temat szereg dyskusji. Min. I. Herbst wyraziła pogląd, że stymulowanie powstawania na ścianie wschodniej metropolii jest pożądane ze względu na wszelkie możliwe cele we wszystkich kategoriach konkurencyjności, wzrostu spójności, krajowych i regionalnych. Jedyne co państwo obecnie może w tej sprawie zrobić prowadząc świadomą, konsekwentną politykę, to wspieranie przyspieszenia tworzenia się tam metropolii.

Dagmara Mliczyńska–Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGiP

zwróciła uwagę, że we wszystkich trzech celach jest mowa o miastach i proponujemy usystematyzowania ośrodków wzrostu w poszczególnych województwach po to, żeby później również lepiej wykorzystywać wsparcie przewidziane w 17 Programie Operacyjnym.

Obszary metropolitalne, które zgodnie z kryteriami ESPON-owskimi były brane pod uwagę w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, są przedmiotem formułowania kierunków działań i znajdują się w opisie priorytetów w celu 1, czyli tam, gdzie wsparcie będzie transferowane przez regionalny program operacyjny, natomiast działania będą prowadzone przez samorząd wojewódzki wspólnie z samorządem gmin, czy powiatów.

Dyr. Mliczyńska-Hajda podkreśliła, że 2 cel kierunkowy jest instrumentem polityki państwa, przy czym wybór leży po stronie samorządowej. Jeśli nie będzie stosownego projektu, nie będzie również możliwe wsparcie finansowe.

Marcin Nawrocki - Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

poruszył kwestię korytarzy transportowych zwracając uwagę na nieuwzględnienie korytarza o międzynarodowym znaczeniu Via Baltica i zapowiedział nadesłanie uwag na ten temat.

Dagmara Mliczyńska-Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGIP

zapewniła rozważenie tej sugestii i jednocześnie przypominała, iż motto do Wstępnego Projektu Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego brzmi: *planowanie strategiczne to jest umiejętność dokonywania wyboru*. Poinformowała, że po rozmowach przeprowadzonych na ten temat z Ministerstwem Infrastruktury ustalono, iż to właśnie MI zwróci większą uwagę na dopracowanie zagadnień związanych z inwestycjami komunikacyjnymi, które wiążą się z korytarzami transportowymi, natomiast pominięte inwestycje, które z punktu widzenia rozwoju Polski są ciągle na ostatnim miejscu.

Następnie odpowiadając p. J. Skwierczyńskiemu na pytanie o źródło finansowania celu 1, 2 i 3, Dyr. D.Mliczyńska-Hajda poinformowała, że cel 1 i 3 będzie finansowany z budżetu z ERDF-u i z Funduszu Społecznego, a cel 2 z Funduszu Spójności, ERDF-u i z Funduszu Narodowego. Cała konstrukcja wdrażania jest oparta o stanowisko również prezentowane przez Ministerstwo Gospodarki podczas pracy nad NPR i przy dyskusji na temat Strategicznych Wytycznych Wspólnoty, że w interesie rozwoju regionalnego, nie tylko Polski jest wielofundusowość programów operacyjnych. Zakłada się, że dopuszczalne są programy operacyjne wielofunduszowe, a także że dopuszczalne są dokumenty o charakterze operacyjnym. Podkreśliła, że regulacje na styku Fundusze Strukturalne – Fundusz Spójności będą bardziej elastyczne. Założenie, że polityka państwa w 2 celu będzie współfinansowana z Funduszy Strukturalnych i z Funduszu Spójności jest zawarte w NPR.

Jan Wadoń - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

zwrócił szczególną uwagę na fakt, że aktualne rozporządzenie o Funduszu Spójności jak również projekt rozporządzenia na lata 2007-2013 wyraźnie mówi, że tam gdzie występuje Fundusz Spójności program musi mieć charakter ogólnokrajowy. W związku z tym Fundusz Spójności nie może być włączony do ROP-ów.

Dagmara Mliczyńska–Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGiP

dodała, iż jest w bardzo wyraźny sposób zapisane we Wstępnym Projekcie, iż Regionalne Programy Operacyjne zgodnie z nomenklaturą aktualnej ustawy o NPR są w systemie wdrażania współfinansowane przez państwo, przez samorząd wojewódzki i z Funduszy Strukturalnych. Do tego dochodzi Fundusz Spójności. 17 program operacyjny jest finansowany z Funduszy Strukturalnych i z Funduszu Spójności.

Jan Wadoń - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

poruszył kwestię monitorowania przez stronę rządową aktualnych Podstaw Wsparcia Wspólnoty oraz wszystkich programów operacyjnych również w układzie wojewódzkim podkreślając, że nie jest możliwe dobre realizowanie polityki regionalnej państwa bez wiedzy o udziale województw w poszczególnych Programach Operacyjnych. Mówca zapytał o stan prac nad Koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju.

Dagmara Mliczyńska–Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGiP

zgodziła się ze zdaniem przedmówcy odnośnie trudności związanych z prowadzeniem polityki regionalnej bez danych dotyczących korzystania przez województwa z różnych funduszy. Stwierdziła, że system monitorowania Podstaw Wsparcia powinien to uwzględniać, niestety obecnie nie ma to miejsca, w związku z tym rozpoczęto działania zmierzające do zmobilizowania różnych komórek w ministerstwach, w których koncentruje się zarządzanie programami operacyjnymi do sporządzania takich zestawień w układzie regionalnym.

Nie udało się uzyskanie danych w układzie regionalnym dotyczącym wszystkich programów operacyjnych, natomiast udało się pozyskać część danych i po nałożeniu części tych danych na kwoty, które są ujęte w ZPOR, nasuwają się wnioski, które dyskusję na temat algorytmu, czy to ma być algorytm typowo wyrównawczy, czy algorytm promujący pewne działania, prowadzą w zupełnie inne rejony.

Jeśli chodzi o stan prac nad Koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju, to prawdopodobnie jest zaawansowany, ale jeszcze żadna kolejna wersja projektu formalnie do zaopiniowania do Ministerstwa nie trafiła.

Dyr. D. Mliczyńska-Hajda ponownie zwróciła się do uczestników spotkania o uwagi, opinie, propozycje do przedstawionego dokumentu, który w dniu 23 czerwca będzie przedłożony na Komitecie, a 28 czerwca zostanie przedstawiony Radzie Ministrów.

Zaznaczyła jednak, że nie może gwarantować, iż uwagi, które zostaną na temat dokumentu przekazane, zostaną uwzględnione.

Podkreśliła, że istotny jest system ewaluacji, który jest funkcją rozwiązań dotyczących finansów publicznych, z kompetencjami i regulacjami unijnymi dotyczącymi nowej polityki spójności na lata 2007-2013. Jest to pierwszoplanowa sprawa, która implikuje system wdrażania i trzeba będzie w lipcu poświęcić temu dużą uwagę. Nad 17 programem operacyjnym pracuje grupa robocza, której celem jest nadanie temu dokumentowi odpowiedniej struktury dostosowanej do rozwiązań

operacjonalizujących NPR, a z drugiej strony konsumuje regulacje ustawy o Narodowym Planie Rozwoju w jej obecnym kształcie. Praca ta powinna się toczyć równoległe z dyskusją nad drugim celem Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Kolejne etapy działania na następnych kilka miesięcy to praca nad oceną oddziaływania na środowisko, podziałem środków finansowych i algorytmem oraz proces upubliczniania dyskusji, szerszej niż tylko w Międzyresortowym Zespole.

Dyr. D. Mliczyńska-Hajda zwróciła się o rozważenie sposobu i formy dalszych konsultacji regionalnych, co pozwoli na zaplanowanie tego procesu w sposób maksymalnie efektywny, dający w rezultacie pewien zestaw uwag i sugestii, które nie wynikają wyłącznie z pracy Międzyresortowego Zespołu, ale szerszego grona. Jeśli ze strony członków Międzyresortowego Zespołu nie będzie sugestii na ten temat, Ministerstwo przedstawi swoją propozycję. Kolejne posiedzenie Międzyresortowego Zespołu planowane jest w ostatnim tygodniu lipca, przedmiotem dyskusji będzie 2 cel kierunkowy. Projekt 17 programu operacyjnego zostanie członkom Międzyresortowego Zespołu rozesłany z prośbą o przeanalizowanie go.

Jan Wadoń - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

wyraził swoje wątpliwości, co do ewentualnych problemów związanych ze zbliżającymi się wyborami, które mogą mieć negatywny wpływ na ogólną sytuację, a także na sytuację w regionach.

Zbigniew Dynak - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

poddał pod rozważenie zorganizowanie spotkań grupowych.

Dagmara Mliczyńska-Hajda - Sekretarz Zespołu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej MGIP

uważa, że nie należy uzależniać prac nad dokumentami strategicznymi od kalendarza politycznego.

W odpowiedzi na zgłoszony, przez p. Dynaka, pomysł zaproponowała ewentualną konsultację z marszałkami województw i podkreśliła, że z punktu widzenia Ministerstwa Gospodarki istotnym jest koncentrowanie się na pracy w ramach Międzyresortowego Zespołu.

Na tym XI posiedzenia Międzyresortowego Zespołu do Przygotowania Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013 zostało zamknięte.